

BAKANLIKLARIN KURULUŞ VE GÖREV ESASLARI
HAKKINDA 174 SAYILI KANUN HÜKMÜNDE KARARNAME
İLE 13/12/1983 GÜN VE 174 SAYILI BAKANLIKLARIN
KURULUŞ VE GÖREV ESASLARI HAKKINDA KANUN
HÜKMÜNDE KARARNAMENİN BAZI MADDELERİNİN
KALDIRILMASI VE BAZI MADDELERİNİN
DEĐİŐTİRİLMESİ HAKKINDA 202 SAYILI KANUN
HÜKMÜNDE KARARNAMENİN DEĐİŐTİRİLEREK
KABULÜ HAKKINDA KANUN ⁽¹⁾

Kanun Numarası : 3046

Kabul Tarihi : 27/9/1984

Yayımlandığı R. Gazete : Tarih : 9/10/1984 Sayı : 18540

Yayımlandığı Düstur : Tertip : 5 Cilt : 24 Sayfa : 12

*

* *

Bu Kanun ile ilgili olarak Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe giren
yönetmelik için, "yönetmelikler Külliyyatı"nın kanunlara göre
düzenlenen nümerik fihristine bakınız.

*

* *

BİRİNCİ KISIM

Amaç, Kapsam

Amaç:

Madde 1 – Bu Kanunun amacı, kamu hizmetlerinin düzenli, süratli, etkili, verimli ve ekonomik bir şekilde yürütülebilmesi için bakanlıkların kurulmasına, teşkilat, görev ve yetkilerine ilişkin esas ve usulleri düzenlemektir.

Kapsam:

Madde 2 – Bu Kanun, Milli Savunma Bakanlığı hariç diğer bakanlıkların merkez, taşra, yurt dışı teşkilatları ile bağlı ve ilgili kuruluşlarını kapsar.

İKİNCİ KISIM

Teşkilat Yapısı, Kuruluş, Esas ve Usuller, Görevler

BİRİNCİ BÖLÜM

Teşkilat Yapısı

Bakanlıkların kurulması:

Madde 3 – Bakanlıkların kurulması, kaldırılması, mevcut bakanlıkların bölünmesi veya birleştirilmesi, bakanlıkların görevleri, yetkileri ve teşkilatı bu Kanun esaslarına göre düzenlenir.

Bu düzenlemede uyulması zorunlu esaslar şunlardır:

- a) İdare, kuruluş ve görevleriyle bir bütündür. Teşkilatlanmada görev ve yetkilerin tespitinde bu bütünlük bozulamaz.

---

(1) Bu Kanunun evveliyatını teşkil eden 13/12/1983 tarih ve 174 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile, 8/6/1984 tarih ve 202 sayılı Kanun Hükmünde Kararname sırasıyla, 14/12/1983 ve 18/6/1984 tarihlerinde yürürlüğe girmişlerdir.

b) Bakanlıkların kuruluş ve teşkilatlanmalarında etkili bir idare, iş bölümü, kontrol ve koordinasyonun sağlanması esastır.

c) Aynı ve benzer hizmet veya görevlerin tek bir bakanlık tarafından veya sorumluluğunda yürütülmesi, atıl kapasite ve kaynak ısrafının önlenmesi esastır.

Başbakan Yardımcıları ve Devlet Bakanları ⁽¹⁾

Madde 4 – (Değişik : 22/12/1994 - 4060/1md.)

(Değişik ilk cümle : 23/6/1999 - 4391/1 md.) Başbakana yardım etmek ve Bakanlar Kurulunda eşgüdüm sağlamak üzere Hükümetin oluşumu ve genelsiyasetinin yürütülmesinin gerektirdiği sayıda bakan, Başbakan Yardımcısı olarak görevlendirilebilir. Ayrıca Başbakana yardım etmek ve Başbakan tarafından verilecek görevleri yerine getirmek, Bakanlar Kurulunda koordinasyonu sağlamak, özel önem ve öncelik taşıyan konularda tecrübe ve bilgilerinden istifade edilmek amacıyla Başbakanın teklifi ve Cumhurbaşkanının onayı ile sayıları yirmiyi geçmemek kaydıyla Devlet Bakanları görevlendirilebilir. Devlet Bakanlarının danışma ve büro hizmetlerini yürütecek personele ait kadrolar Başbakanlık kadro cetvelinde gösterilir.

Bu Kanunun 11 inci maddesinde belirtilen bakanlık ilgili kuruluşları, Başbakanın teklifi ve Cumhurbaşkanının onayı ile, Başbakanlıkla veya diğer bakanlıklarla ilgilendirilebilir.

Bakanlıkların temel kuruluşları:

Madde 5 – Bakanlıklar, merkez teşkilatı ile ihtiyaca göre kurulan taşra ve yurt dışı teşkilatından ve bağlı ve ilgili kuruluşlardan meydana gelir.

Bakanlık merkez teşkilatı:

Madde 6 – Bakanlık merkez teşkilatı, bakanlığın sorumlu olduğu hizmetlerin yürütülmesi, bu hizmetlerle ilgili amaç ve politika tayini, planlama, kaynakları düzenleme ve sağlama, koordinasyon, gözetim ve takip, idareyi geliştirme ve denetim gibi görevleri yerine getirmek üzere aşağıdaki birimlerden meydana gelecek şekilde düzenlenir.

a) Bakanlıkların hizmet ve görev alanlarına giren faaliyetlerini yürüten anahizmet birimleri,

b) Bakana ve anahizmet birimleri ile bağlı ve ilgili kuruluşlara istişari mahiyette yardımcı olan teknik, idari, hukuki ve mali konularda faaliyette bulunan danışma ve denetim birimleri,

c) Yukarıdaki birimlere yardımcı olan ve her bakanlıkta zorunlu olarak yürütülmesi gereken idari, mali, güvenlik ve sivil savunma gibi hizmetleri yerine getirmekle görevli yardımcı birimler.

Bakanlık merkez teşkilatı anahizmet birimleri:

Madde 7 – Bakanlıkların yürütmekten sorumlu oldukları hizmet ve görevlerden bağılı kuruluş kurulmasını gerektirmeyenler, bakanlığın merkez teşkilatı bünyesinde kurulan anahizmet birimlerince yerine getirilir.

Anahizmet birimleri her bakanlığın hizmet ve görev özelliklerine ve alanlarına göre, bu bakanlıklara ait kuruluş kanunlarıyla düzenlenir.

Bakanlık taşra teşkilatı:

Madde 8 – Bakanlığın kuruluş amaçlarını gerçekleştirmek ve yürütmekte oldukları hizmetleri vatandaşlara sunmakla görevli bakanlık taşra teşkilatı, ihtiyaca göre aşağıdaki kuruluşların tamamından veya birkaçından meydana gelecek şekilde düzenlenir.

---

(1) Bu madde başlığı, 22/12/1994 tarih ve 4060 sayılı Kanunla değiştirilmiş ve metne işlenmiştir.

- a) İl valisine bağlı il kuruluşları,
- b) Kaymakama bağlı ilçe kuruluşları,
- c) Doğrudan merkeze bağlı taşra kuruluşları.

Bakanlık yurt dışı teşkilatı:

Madde 9 – Bakanlık yurt dışı teşkilatı; yurt dışında sürekli veya geçici görev yapan, hizmet gereklerine ve ihtiyaçlarına göre kurulan aşağıdaki kuruluşlardan meydana gelir.

- a) Dış temsilcilik niteliğindeki diplomatik temsilcilikler ve konsolosluklar,
- b) Dış temsilcilikler bünyesindeki ihtisas birimleri,
- c) Dış temsilcilik niteliğinde olmayan yurt dışı teşkilatı.

Bakanlık bağlı kuruluşları:

Madde 10 – Bağlı kuruluşlar bakanlığın hizmet ve görev alanına giren anahizmetleri yürütmek üzere, bakanlığa bağlı olarak özel kanunla kurulan, genel bütçe içinde ayrı bütçeli veya katma bütçeli veya özel bütçeli kuruluşlardır.

Bağlı kuruluşlar, merkez teşkilatı ile ihtiyaca göre kurulan taşra teşkilatından meydana gelecek şekilde düzenlenir.

Bağlı kuruluşların taşra teşkilatı; bölge, il ve ilçe kuruluşları şeklinde veya doğrudan kendine bağlı olarak kurulabilir.

(Ek : 15/10/1986 - 3313/2 md.) Bağlı kuruluşlar, Başbakanın teklifi ve Cumhurbaşkanının onayı ile, diğer bir bakanlığa bağlanabilir.

Bakanlık ilgili kuruluşları:

Madde 11 – İlgili kuruluşlar; özel kanun veya statü ile kurulan, iktisadi devlet teşekkülleri ve kamu iktisadi kuruluşları ile bunların müessese ortaklık ve iştirakleri veya özel hukuki, mali ve idari statüye tabi, hizmet bakımından yerinden yönetim kuruluşları şeklinde düzenlenir. Bu kuruluşların ilgili olduğu bakanlık bu Kanunun koyduğu usule göre belirlenir.

Bakanlık ve bağlı kuruluşların merkez teşkilatındaki danışma ve denetim birimleri:

Madde 12 – Bakanlık merkez teşkilatında ihtiyaca göre aşağıdaki danışma ve denetim birimleri kurulabilir.

- a) Teftiş Kurulu Başkanlığı,

b) Araştırma, Planlama ve Koordinasyon Kurulu Başkanlığı,

c) Hukuk Mūřavirliđi,

d) Basın ve Halkla İliřkiler Mūřavirliđi.

Gerekli gōrūlen hallerde 27 nci madde esasları dahilinde bakanlık mūřavirleri ihdas edilebilir.

Bakanlık bağlı kuruluşlarının merkez teşkilatında ihtiyaca gōre aşağıdaki danışma ve denetim birimleri kurulabilir.

a) Teftiş Kurulu,

b) Hukuk Mūřavirliđi,

c) Ayrıca gerekli gōrūlen hallerde Araştırma, Planlama ve Koordinasyon Dairesi Başkanlığı.

Bakanlık ve bağlı kuruluşların merkez teşkilatındaki yardımcı birimler:

Madde 13 – Bakanlık merkez teşkilatında ihtiyaca gōre aşağıdaki yardımcı birimler kurulur.

- a) Personel Genel Müdürlüğü veya Dairesi Başkanlığı,
- b) Eğitim Dairesi Başkanlığı,
- c) İdari ve Mali İşler Dairesi Başkanlığı,
- d) Savunma Sekreterliği,
- e) Özel Kalem Müdürlüğü.

Bakanlık bağlı kuruluşlarının merkez teşkilatında ihtiyaca göre aşağıdaki yardımcı birimler kurulur.

- a) Personel ve Eğitim Şubesi Müdürlüğü veya Dairesi Başkanlığı,
- b) İdari ve Mali İşler Şubesi Müdürlüğü veya Dairesi Başkanlığı,
- c) Savunma Uzmanlığı.

İhtiyaca göre bakanlık ve bağlı kuruluşların merkez teşkilatında birinci ve ikinci fıkralarda sayılanların dışında da yardımcı birimler kurulabilir.

İlgili kuruluşların danışma, denetim ve yardımcı birimleri:

Madde 14 – İlgili kuruluşlarda hizmet özelliklerine göre hangi danışma, denetim ve yardımcı birimlerin kurulacağı bu kuruluşların kuruluş kanunu veya statülerinde belirlenir.

Hiyerarşik kademeler ve birim unvanları:

Madde 15 – Bakanlık merkez, taşra, yurt dışı teşkilatları ile bağlı ve ilgili kuruluşlarının hiyerarşik kademeleri; hizmetin özelliklerinden kaynaklanan farklılıklar dikkate alınmak kaydıyla aşağıdaki şekilde düzenlenir.

a) Bakanlık merkez teşkilatında:

1. Müsteşarlık,
2. Müsteşarlığa bağlı Genel Müdürlük, Kurul Başkanlığı veya Daire Başkanlığı,
3. Genel Müdürlük veya Kurul Başkanlığına bağlı Daire Başkanlığı,
4. Şube Müdürlüğü,
5. İhtiyaca göre kurulacak şeflik.

b) Bağlı kuruluşlarda:

1. Genel M¼d¼rl¼k,
2. Daire Başkanlığı,
3. Şube M¼d¼rl¼ę¼,
4. Şeflik,
5. Memurluk.

c) İlgili kuruluşlarda ¼zel kanunlarında g¼sterildięi Şekilde d¼zenlenir.

d) Taşra teşkilatı b¼lge kuruluşlarında:

1. B¼lge M¼d¼rl¼ę¼,
2. Şube M¼d¼rl¼ę¼ veya Bařm¼hendislik,
3. Şeflik veya M¼hendislik,

e) Taşra teşkilatı il kuruluşlarında:

1. Vali,
2. İl M¼d¼rl¼ę¼,
3. Şube M¼d¼rl¼ę¼,
4. Şeflik,
5. Memurluk.

f) Taşra teşkilatı ilçe kuruluşlarında:

1. Kaymakam,
2. İlçe M¼d¼rl¼ę¼,
3. İhtiyaç bulunan ilçelerde Şube M¼d¼rl¼ę¼,

4. Şeflik,

5. Memurluk.

g) Yurt dışı teşkilatında, kamu kurum ve kuruluşlarının Yurt Dışı Teşkilatı Hakkında Kanun Hükmünde Kararname esaslarına göre düzenlenir.

İKİNCİ BÖLÜM

Teşkilatlanma Esas ve Usulleri

Bakanlık merkez teşkilatı ile bakanlık bağlı kuruluşlarının düzenlenmesinde uyulacak esas ve usuller:

Madde 16 – Bakanlık merkez teşkilatı ile bakanlık bağlı kuruluşlarının düzenlenmesinde aşağıdaki esas ve usuller uygulanır.

a) Genel Müdürlük, müstakil daire başkanlığı, danışma, denetim ve yardımcı birimlerin kurulması, kaldırılması, görev, yetki ve sorumlulukları kanunla düzenlenir.

b) Diğer daire başkanlıkları ile şube müdürlükleri hizmetin özelliğine göre ilgili bakanlığın teklifi üzerine Bakanlar Kurulu Kararı ile kurulur, kaldırılır, aynı bakanlık içerisinde veya bakanlıklar arasındaki bağlantısı değiştirilir.

c) Şeflik ve memurluklar ilgili hizmet birimi veya kuruluşun teklifi üzerine bakanlık onayı ile kurulur.

d) Bir bakanlıkta birden fazla müsteşarlık kurulamaz.

e) Bağlı kuruluşu ve taşra teşkilatı bulunan veya yürütmekle sorumlu oldukları hizmetler en az üç daire başkanlığı kurulmasını gerektiren anahizmet birimleri genel müdürlük, diğer anahizmet birimleri daire başkanlığı şeklinde teşkilatlandırılabilir.

f) Bakanlık bağlı kuruluşları eliyle yürütülen hizmetler için bakanlık merkez teşkilatında ayrıca genel müdürlük düzeyinde anahizmet birimi kurulamaz. Ancak bakanlık bağlı ve ilgili kuruluşlarının bakanlıktaki iş ve münesebatlerini yürütmek üzere bakanlık merkez teşkilatında birim kurulabilir.

g) Danışma, denetim ve yardımcı birimler, özellik gösteren bakanlıklarca personel birimi hariç, genel müdürlük şeklinde teşkilatlandırılmazlar.

h) Bakanlık merkez teşkilatının esas hizmet birimi şube müdürlüğüdür. Ancak şube müdürlüklerince yürütülen hizmetlerin kapsam ve özelliklerinin gerektirmesi halinde şeflik de kurulabilir.

i) Bakanlık ve bağılı kuruluşların merkez teşkilatında 15 inci maddenin (a) ve (b) bendinde gösterilenler dışında hiyerarşik kademe teşkil edilemez. Ancak bağılı olan birim miktarı esas alınmak kaydıyla müsteşar, genel müdür ve anahizmet birimi niteliğindeki dairelerin başkanları için iki yardımcı kadrosu ihdas edilebilir. Zorunlu hallerde ilgili bakanlığın teklifi üzerine ortak kararname ile müsteşar yardımcılarının ve genel müdür yardımcılarının sayısı beşe kadar çıkarılabilir.

j) Görev ve hizmetin nitelik ve niceliğine göre en az üç şube müdürlüğü bulunmadıkça daire başkanlığı, en az üç daire başkanlığı bulunmadıkça genel müdürlük kurulamaz. Şubeler ihtiyaca göre şefliklere ve memurluklara bölünebilir.

k) Araştırma, Planlama ve Koordinasyon Kurulu Başkanlıklarında Kurula verilen görevler Başkanlığa bağılı olarak kurulacak birimlerce yürütülür.

l) (Ek : 24/8/2000 - KHK- 618/32 md.; İptal: Ana.Mah.nin 31/10/2000 tarih ve E.;2000/62, K.;2000/35 sayılı Kararı ile)

l) (Ek: 16/7/2003-4947/38 md.) Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının bağılı kuruluşları görev, yetki ve sorumlulukları dikkate alınarak başkanlık şeklinde teşkilâtlandırılabilir.

Taşra teşkilatına ilişkin esaslar:

Madde 17 – Bakanlık ve bağılı kuruluşlarının taşra teşkilatı, bu Kanunla birlikte teşkilat kanunları, İl İdaresi Kanunu ile belirlenen esas ve usullere göre kurulur.

Taşra teşkilatının kurulmasında aşağıda belirtilen esaslara uyulur:

a) Bölge, il ve ilçe kuruluşları görev ve hizmet alanlarının sosyal, ekonomik özelliklerine, nüfus ve coğrafi durumuna, görev ve hizmetlerin niteliklerine ve ihtiyaca göre farklı tip ve statüde kurulabilir ve bunlara farklı yetkiler verilebilir.

b) Bakanlıkların ve bağlı kuruluşların, bölge, il ve ilçelerde, bakanlık veya bağlı kuruluşu temsil edecek şekilde tek bir taşra teşkilatı kurmaları esastır. Ancak bu şekilde teşkilat kurmanın ekonomik olmaması, hizmetlerin mahiyet itibariyle tek bir il kuruluşu bünyesinde birleştirilmesine imkan bulunmaması veya başarılı ve verimli çalışmalarını görülen taşra birimlerinin aynen muhafaza edilebilmesi gibi gerekçelerle bakanlıkların anahizmet birimleri ve bağlı kuruluşları, ayrı il ve ilçe müdürlükleri de kurabilirler. Bu şekilde kurulan il ve ilçe müdürlüklerinin görev, yetki ve sorumlulukları birbirleriyle ve diğer kamu kurum ve kuruluşları ile ilişkileri kuruluş kararnamesinde gösterilir.

c) Merkezi idarenin taşra teşkilatı kurma yetkisi kurum ve kuruluşların kendi kanunlarında belirtilir. Kanunlarında bu konuda açıkça yetki bulunmayan bir kurum veya kuruluş taşra teşkilatı kuramaz.

d) Sürekli görev veya hizmet yapacak taşra teşkilatı ihtiyaçlara ve hizmetin özelliklerine göre bölge, il ve ilçe kuruluşları olarak, ilgili merkez teşkilatının teklifi üzerine Devlet Planlama Teşkilatı ile Devlet Personel Başkanlığının görüşleri alınarak Bakanlar Kurulu Kararı ile kurulur, kaldırılır veya değiştirilir.

e) Ülke düzeyinde yerine getirilmesi gereken hizmetler için, taşra teşkilatının il ve ilçe kuruluşu şeklinde düzenlenmesi esastır. Ancak, bu hizmet alanlarında bölgedeki illerin tamamına destek sağlayacak nitelikte bölge kuruluşları kurulabileceği gibi, bölgenin bütün illerinde veya birkaç ilinde görev ve hizmet yapacak şekilde de bölge kuruluşları kurulabilir.

f) Görev veya hizmet Özellikleri sebebiyle bölge kuruluşları ve bunların merkezlerinin bulunacağı yerler ile Bölge Müdürlüklerine dahil olacak iller kuruluşlarına ait Bakanlar Kurulu Kararı ile belirlenir.

g) Kalkınma plan ve programları çerçevesinde, geçici taşra teşkilatı; görev veya hizmet süresi belirtilmek şartıyla ilgili bakanlığın teklifi üzerine ortak kararname ile kurulur. Bu Kararname Resmi Gazete'de yayımlanır ve bu teşkilat görevleri sona erince kaldırılır. Geçici taşra teşkilatının görev ve hizmet sürelerinin uzatılması bu fıkradaki usule tabidir.

h) Acil ve olağanüstü hallerde bir bakanlık, Başbakan'a bildirmek ve yukarıdaki fıkra esaslarına göre gerekli işlemleri sonradan tamamlamak kaydı ile geçici taşra teşkilatı kurulabilir.

j) Diğer kamu kurum ve kuruluşlarının taşra teşkilatı kendi kanunlarında belirtilen usule, kendi kanunlarında bir usul yok ise bu maddedeki usule göre kurulur.

Yurt dışı teşkilatına ilişkin esaslar:

Madde 18 – Yurt dışı teşkilatı, Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Yurt Dışı Teşkilatı Hakkında Kanun Hükümünde Kararnamede betirtilen esas ve usullere uygun olarak kurulur.

İlgili kuruluşlara ilişkin esaslar:

Madde 19 – İlgili kuruluşların görev, yetki ve sorumluluklar ile teşkilatlanmalarına ilişkin esaslar bu kuruluşlarla ilgili özel kanunlarına veya statülerine göre düzenlenir.

(Değişik : 24/8/2000 - KHK- 618/33 md.; İptal: Ana.Mah.nin 31/10/2000 tarih ve E.;2000/62, K.;2000/35 sayılı Kararı ile; Değişik ikinci fıkrası: 16/7/2003-4947/39 md.)
Yükseköğretim Kurulu ve bu Kurula bağlı olanlar ile Sosyal Güvenlik Kurumunun ilgili kuruluşları hariç ilgili kuruluşların genel müdürlük şeklinde teşkilâtlandırılmaları esastır.⁽¹⁾

---

(1) Bu fıkrası, 24/8/2000 tarihli ve 618 sayılı KHK ile değiştirilmiş olup, daha sonra sözkonusu KHK'nin Ana.Mah.nce iptal edilmiştir. 16/7/2003 tarihli ve 4947 sayılı Kanun ile bu düzenleme metne işlenmiştir.

Kurulma işlemlerinin tamamlanması:

Madde 20 – Bakanlık merkez, taşra ve yurt dışı teşkilatı ile bağlı ve ilgili kuruluşların kurulma işlemleri, genel hükümlere göre kadro alınması ile tamamlanır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Bakanlık Makamının Görev, Yetki ve Sorumlulukları

Bakanların görev, yetki ve sorumlulukları:

Madde 21 – Bakan, bakanlık kuruluşunun en üst amiridir.

Bakanlar, bakanlık hizmetlerini mevzuata, Hükümetin genel siyasetine, milli güvenlik siyasetine, kalkınma planlarına ve yıllık programlara uygun olarak yürütmekle ve bakanlığın faaliyet alanına giren konularda diğer bakanlıklarla işbirliği ve koordinasyonu sağlamakla görevli ve Başbakana karşı sorumludur.

Her bakan, ayrıca emri altındakilerin faaliyet ve işlemlerinden de sorumlu olup, bakanlık merkez, taşra ve yurt dışı teşkilatı ile bağlı ve ilgili kuruluşların faaliyetlerini, işlemlerini ve hesaplarını denetlemekle görevli ve yetkilidir.

Müsteşarın görev ve sorumlulukları:

Madde 22 – Müsteşar, bakanın emrinde ve onun yardımcısı olup bakanlık hizmetlerini bakan adına ve bakanın direktif ve emirleri yönünde, bakanlığın amaç ve politikalarına, kalkınma planlarına ve yıllık programlara, mevzuat hükümlerine uygun olarak düzenler ve yürütür. Bu amaçla bakanlık teftiş kurulu hariç bakanlık kuruluşlarına gereken emirleri verir ve bunların uygulanmasını gözetir ve sağlar.

Müsteşar yukarıda belirtilen hizmetlerin yürütülmesinden bakana karşı sorumludur.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Danışma ve Denetim Birimlerinin Görevleri

Teftiş Kurulu Başkanlığı:

Madde 23 – Teftiş Kurulu Başkanlığı, bakanın emri veya onayı üzerine bakan adına aşağıdaki görevleri yapar:

- a) Bakanlık teşkilatı ile bakanlığa bağlı ve ilgili kuruluşların her türlü faaliyet ve işlemleriyle ilgili olarak teftiş, inceleme ve soruşturma işlerini yürütmek,
- b) Bakanlığın amaçlarını daha iyi gerçekleştirmek, mevzuata, plan ve programa uygun çalışmasını temin etmek amacıyla gerekli teklifleri hazırlamak ve bakana sunmak,
- c) Özel kanunlarla verilen diğer görevleri yapmak.

Araştırma, Planlama ve Koordinasyon Kurulu Başkanlığı:

Madde 24 – Araştırma, Planlama ve Koordinasyon Kurulu Başkanlığının görevleri şunlardır:

a) Bakanlığa, Hkmet programı, kalkınma planları, yıllık programlar, Bakanlar Kurulu Kararları ve milli güvenlik siyaseti çerçevesinde verilen emir ve görevlerin yerine getirilmesi için çalışma esaslarını tespit etmek, bu esaslara uygun olarak bakanlığın anahizmet politikasının ve planlarının hazırlanmasına yardımcı olmak,

b) Uzun vadeli planlarla, kalkınma planlarında ve yıllık programlarda öncelikle yer alması gerekli görülen hizmet ve tedbirlerin ve bunlarla ilgili temel politikaların ilmi araştırma esaslarına göre tespitini sağlamak, bakanın onayını aldıktan sonra Devlet Planlama Teşkilatına göndermek,

c) Hizmet ve faaliyetlerin ekonomik ve müessir bir şekilde yerine getirilmesi için insan gücü ile para ve malzeme gibi mevcut kaynakların en uygun ve verimli bir şekilde kullanılmasını sağlamak üzere Bakanlık bütçesini plan ve program esaslarına göre hazırlamak ve uygulamasını takip etmek,

d) Bakanlık yıllık çalışma programlarını hazırlamak, bakanlık hizmetleriyle ilgili gerekli istatistikleri toplamak ve değerlendirmek,

e) Kalkınma plan ve programları ile Bakanlık yıllık çalışma programlarının uygulanmaları sırasında, Bakanlık teşkilatında ortaya çıkan çözümlenmesi gereken güçlükleri, aksaklıkları ve tıkanıklıkları bakanlık veya bakanlıklararası seviyede giderici tedbirleri tespit ederek makama sunmak, organizasyon ve metod hizmetlerini yürütmek,

f) Planlama ve koordinasyon konularında verilen diğer görevleri yerine getirmek, yıllık çalışma programlarının yürütülmesini takip etmek,

g) Kanun, tüzük ve yönetmelik tasarıları ile kanun teklifleri hakkında bakanlık görüşünün tespitine yardımcı olmak,

h) Bakanlığın tarihçesini hazırlamak,

i) Bakan tarafından verilen konularda araştırma ve inceleme yapmak ve diğer hizmetleri yürütmek.

Hukuk Müşavirliği:

Madde 25 – Hukuk Müşavirliğinin görevleri şunlardır:

a) Bakanlığın diğer birimlerinden sorulan hukuki konular ile hukuki, mali cezai sonuçlar doğuracak işlemler hakkında görüş bildirmek.

b) Bakanlığın menfaatlerini koruyucu, anlaşmazlıkları önleyici hukuki tedbirleri zamanında almak, anlaşma ve sözleşmelerin bu esaslara uygun olarak yapılmasına yardımcı olmak,

c) 8 Ocak 1943 tarih ve 4353 sayılı Kanun hükümlerine göre adli ve idari davalarda gerekli bilgileri hazırlamak ve Hazineyi ilgilendirmeyen idari davalarla bakanlık veya kuruluşu temsil etmek,

d) Bakanlığın amaçlarını daha iyi gerçekleştirmek, mevzuata, plan ve programa uygun çalışmalarını temin etmek amacıyla gerekli hukuki teklifleri hazırlamak ve bakana sunmak,

e) Bakanlık kuruluşları tarafından hazırlanan veya diğer bakanlıklardan yahut Başbakanlıktan gönderilen kanun, tüzük ve yönetmelik tasarılarını hukuki açıdan inceleyerek görüşlerini bildirmek.

Basın ve Halkla İlişkiler Múşavirliđi:

Madde 26 – Bakanlıklarda basın ve halkla ilişkilerle ilgili faaliyetleri planlamak ve bu faaliyetlerin belirlenecek usul ve ilkelere göre yürütülmesini sağlamak üzere Basın ve Halkla İlişkiler Múşavirliđi teşkil edilebilir.

Bakanlık Múşavirleri:

Madde 27 – Bakanlıklarda, özel önem ve öncelik taşıyan konularda bakanlık makamına yardımcı olmak üzere özel yeteneği olanlardan bakanlık múşavirleri bulunabilir.

Bakanlık múşavirleri bakanlık makamına bağlıdır.

Bakanlık múşavirlerinin gerekli olup olmadığı ve sayısı, otuzu geçmeyecek şekilde kuruluş kanunlarında gösterilir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Yardımcı Birimler

Özel Kalem Müdürlüğü:

Madde 28 – Özel Kalem Müdürlüğünün görevleri şunlardır:

- a) Bakanın resmi ve özel yazışmalarını yürütmek,
- b) Bakanın her türlü protokol ve tören işlerini düzenlemek ve yürütmek,
- c) Bakanın ziyaret, davet, karşılama ve uğurlama, ağırlama, milli ve dini bayramlarla ilgili hizmetlerini düzenlemek, yürütmek ve diğer kuruluşlarla koordine etmek,
- d) Bakanın vereceği diğer görevleri yapmak.

İdari ve Mali İşler Dairesi Başkanlığı:

Madde 29 – İdari ve Mali İşler Dairesi Başkanlığının görevleri şunlardır:

- a) Bakanlık için gerekli araç, gereç ve malzemenin temini ile ilgili hizmetleri yürütmek,
- b) İhtiyaç duyulan bina ve arazinin kiralanma, satın alma işlemlerini yürütmek,
- c) Bakanlığın mali işlerle ilgili hizmetlerini yürütmek,
- d) Temizlik, aydınlatma, ısıtma, bakım, onarım ve taşıma hizmetlerini yapmak,
- e) Sosyal tesislerin kurulması ve yönetimi ile ilgili hizmetleri düzenlemek ve yürütmek,
- f) Bakanlık personelinin ve ailelerinin sağlık hizmetlerinden yararlanmalarını sağlamak,
- g) Bakanlığa gelen yazı ve mesajlardan gerekenlerin bakan veya müsteşara sunulmasını sağlamak,
- h) Bakan ve müsteşarın direktif ve emirlerini ilgililere duyurmak ve işlemlerini takip etmek, bakanlığın iç ve dış protokol hizmetlerini yürütmek,
- i) Süreli evrakın zamanında işleme konulmasını sağlamak,
- j) Bakanlığı ilgilendiren toplantı, brifing ve görüşmeleri düzenlemek, bunlara ait önemli not ve tutanakları tutmak ve yaymak,

k) Genel evrak, arşiv ve haber merkezinin hizmet ve faaliyetlerini düzenlemek ve yürütmek,

l) Bakan ve müsteşar tarafından verilecek diğer görevleri yapmak.

Personel Dairesi Başkanlığı:

Madde 30 – Personel Dairesi Başkanlığının görevleri şunlardır:

- a) Bakanlığın insangücü planlaması ve personel politikasıyla ilgili çalışmalarını yapmak, personel sisteminin geliştirilmesiyle ilgili tekliflerde bulunmak,
- b) Bakanlık personelinin atama, özlük, emeklilik ve benzeri işlemlerini yürütmek,
- c) Eğitim dairesi olmaması halinde eğitim planını hazırlamak, hizmet öncesi ve hizmet içi eğitim programlarını düzenlemek ve uygulamak,
- d) Bakanlıkça verilecek benzeri işleri yapmak.

Eğitim Dairesi Başkanlığı:

Madde 31 – Eğitim Dairesi Başkanlığının görevleri şunlardır:

- a) Bakanlık merkez, taşra ve yurt dışı teşkilatı ile bağlı ve ilgili kuruluşların eğitim planını hazırlamak, yayınlamak ve uygulanmasını takip etmek,
- b) Bakanlık personeli ile ilgili hizmet öncesi ve hizmet içi eğitim programlarını düzenlemek ve uygulamak.

Savunma Sekreterliği:

Madde 32 – Savunma Sekreterliği, özel kanununda ve diğer kanunlarda gösterilen görevleri yerine getirir.

Savunma sekreterleri bu görevlerin yerine getirilmesinde müsteşara karşı sorumludur.

Bağlı ve ilgili kuruluş birimleri:

Madde 33 – Bakanlık bağlı ve ilgili kuruluşlarındaki danışma, denetim ve yardımcı birimlerinin görevleri bakanlık merkez teşkilatındaki benzer birimlerin görevleri esas alınarak kanunla düzenlenir.

ÜÇÜNCÜ KISIM

Sorumluluk ve Yetkiler

Yöneticilerin sorumlulukları:

Madde 34 – Bakanlık merkez, taşra, yurt dışı teşkilatı ile bağlı ve ilgili kuruluşların her kademedeki yöneticileri, yapmakla yükümlü buldukları hizmet veya görevleri, bakanlık emir ve direktifleri yönünde mevzuata, plan ve programlara uygun olarak düzenlemek ve yürütmekten bir üst kademeye karşı sorumludur.

Koordinasyon ve işbirliği konusunda bakanlıkların görev, yetki ve sorumluluğu:

Madde 35 – Bakanlıklar anahizmet ve görevleriyle ilgili konularda diğer bakanlıkların ve kamu kurum ve kuruluşlarının uyacakları esasları yürürlükteki mevzuata uygun olarak belirlemekle, kaynak ısrafını önleyecek ve koordinasyonu sağlayacak tedbirleri almakla görevli ve yetkilidir.

Bakanlıklar, diğer bakanlıkların hizmet alanına giren konulara ilişkin faaliyetlerinde, Başbakanlıkça belirlenen esaslar çerçevesinde ilgili bakanlıklara danışmak ve gerekli işbirliği ve koordinasyonu sağlamaktan sorumludur.

Mahalli idarelerle koordinasyon sorumluluğu:

Madde 36 – Bakanlıklar, hizmet alanlarına giren konularda mahalli idarelerle koordinasyonu sağlamaktan sorumludur.

Bakanlıkların düzenleme görev ve yetkisi:

Madde 37 – Bakanlıklar, kanunla yerine getirmekle yükümlü oldukları hizmetleri tüzük, yönetmelik, tebliğ ve genelgelerle düzenlemekle görevli ve yetkilidir.

Yetki devri:

Madde 38 – Bakan, müsteşar ve her kademedeki bakanlık ve kuruluş yöneticileri, gerektiğinde sınırlarını yazılı olarak açıkça belirlemek şartıyla yetkilerinden bir kısmını astlarına devredebilir. Ancak yetki devri yetki devreden amirin sorumluluğunu kaldırmaz.

DÖRDÜNCÜ KISIM

Çeşitli Hükümler

Sürekli kurullar:

Madde 39 – Bakanlıklarda ve bağlı kuruluşlarda hizmetin kurul biçiminde yürütülmesi gerektiğinde, görevleri ve teşekkül tarzı kuruluş kanunlarında veya diğer kanunlarda gösterilmek kaydıyla sürekli kurullar kurulabilir.

Döner sermaye işletmeleri:

Madde 40 – Bakanlıklar ile bağlı kuruluşlar ihtiyaç halinde döner sermaye işletmesi kurabilirler.

Döner sermaye işletmelerinin kurulması, sermayesi, gelirleri, işleyiş ve denetimi ile ilgili esas ve usuller kanunla düzenlenir.

Bakanlıklar, bağı ve ilgili kuruluşlar:

Madde 41 – Bakanlıklar ekli cetvelde gösterilmiştir.

(Değişik : 15/10/1986 - 3313/3 md.) Her Bakanlığın merkez, taşra ve yurt dışı teşkilatı kendi kuruluş kanunlarında gösterilir.

Kadrolar:

Madde 42 – Kadroların tespit, ihdas, kullanımı ve iptali ile kadrolara ilişkin diğer hususlar genel hükümlere göre düzenlenir.

Atama:

Madde 43 – 23/4/1981 gün ve 2451 sayılı Kanun hükümleri dışında kalan memurların atanmaları Bakan tarafından yapılır. Bakan bu yetkisini alt kademelere devredebilir.

Bakanlık bağı ve ilgili kuruluşlarının kuruluş kanunlarında atamaya ilişkin özel hükümler saklıdır.

Kamu kurum ve kuruluşları personelinin bakanlıklarda görevlendirilmesi:

Madde 44 – Bakanlıklar kendi bağı ve ilgili kuruluşları personelinden ihtiyaç duyduklarını yatırım programları ve projelerin hazırlanması gibi konularda ve uzmanlık isteyen işlerde geçici olarak süre ve çalışma konusu belirtilmek şartıyla ve bakanın onayı ile bakanlık merkez teşkilatında görevlendirebilirler. Ancak bu personelin çalışma süresi altı ayı geçemez.

Yürürlükten kaldırılan hükümler:

Madde 45 – 13/9/1946 tarih ve 4951 sayılı Bakanlıkların Kuruluşu Hakkında Kanun ile diğer kanunların bu Kanuna aykırı hükümleri yürürlükten kaldırılmıştır.

Geçici Hükümler

Geçici Madde 1 – Bu Kanun uyarınca bakanlıkların ve bağı kuruluşların kuruluş kanunlarında yapılacak düzenlemeler nedeniyle kadro unvanı ve derecesi değişen veya kaldırılan görevlilerin eski kadrolarına ait aylık, ek gösterge ve her türlü zam ve tazminat hakları, yeni görevlerinde kaldıkları sürece, şahıslarına bağı olarak saklı tutulur.

Geçici Madde 2 – Bu Kanununun 40 ncı maddesinde belirtilen genel hükümlere ilişkin düzenleme yapılınca kadar, döner sermaye işletmeleri, ilgili bakanlığın teklifi, Maliye ve Gümrük Bakanlığının ve Sayıştayın olumlu görüşü alındıktan sonra teklifi yapan Bakanlıkça çıkarılacak bir yönetmelikle düzenlenir.

Geçici Madde 3 – Bakanlık teşkilatı, bu Kanun esaslarına göre yeniden düzenleninceye ve bu düzenleme uyarınca genel hükümlere göre yeni kadrolar tespit ve ihdas edilinceye kadar bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte uygulanmakta olan mevcut kadroların kullanımına devam olunur.

Geçici Madde 4 – Bu Kanunun yayımı tarihinde, bağlı ve ilgili kuruluş personeli olup, bakanlıklarda sürekli olarak çalıştırılmakta olanlar en geç bir yıl içinde kadrolarının buldukları kurum ve kuruluşlara iade edilirler veya kendi talepleri üzerine bakanlık kadrolarına atanırlar.

Geçici Madde 5 – Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 31/12/1984 tarihine kadar, Başbakanlık ve Bakanlıklarla bağlı kuruluşlarında mevcut kadrolarda artış yapılmamak kaydıyla 190 sayılı Genel Kadro ve Usulü Hakkındaki Kanun Hükmünde Kararname esaslarına göre sınıf, unvan ve derece değişikliği yapılabilir.

Yürürlük:

Madde 46 – Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme:

Madde 47 – Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

CETVEL

BAKANLIKLAR

1. Adalet Bakanlığı
2. Milli Savunma Bakanlığı
3. İçişleri Bakanlığı
4. Dışişleri Bakanlığı
5. Maliye Bakanlığı ⁽¹⁾
6. Milli Eğitim Bakanlığı ⁽²⁾
7. Bayındırlık ve İskan Bakanlığı
8. Sağlık Bakanlığı ⁽³⁾
9. Ulaştırma Bakanlığı
10. Tarım ve Köyişleri Bakanlığı ⁽⁴⁾
11. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı
12. Sanayi ve Ticaret Bakanlığı
13. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı
14. Kültür ve Turizm Bakanlığı ⁽⁵⁾
15. Çevre ve Orman Bakanlığı ⁽⁶⁾

-
- (1) Bu Bakanlığın ismi “Maliye ve Gümrük Bakanlığı” iken, 2/7/1993 tarihli ve 484 sayılı KHK ile metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.
- (2) Bu Bakanlığın ismi “Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığı” iken, 14/3/1991 tarihli ve 3703 sayılı Kanun ile metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.
- (3) Bu Bakanlığın ismi “Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı” iken, 14/3/1991 tarihli ve 3703 sayılı Kanun ile metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.
- (4) Bu Bakanlığın ismi “Tarım Orman ve Köyişleri Bakanlığı” iken, 7/8/1991 tarihli ve 441 sayılı KHK ile metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.
- (5) Bu Bakanlık, 16/4/2003 tarihli ve 4848 sayılı Kanun ile kurulmuştur.
- (6) Bu Bakanlık, 1/5/2003 tarihli ve 4856 sayılı Kanun ile kurulmuştur.

3046 SAYILI KANUNA EK VE DEĞİŞİKLİK GETİREN MEVZUATIN

YÜRÜRLÜĞE GİRİŞ TARİHİNİ GÖSTERİR LİSTE

Kanun	Yürürlüğe	
No.	Farklı tarihte yürürlüğe giren maddeler	giriş tarihi
3313	— 16/10/1986	
3407	— 19/2/1988	
4060	— 25/12/1994	
4391	— 25/6/1999	
KHK/618	— 4/10/2000	
4947	— 24/7/2003	

